

„U-i felul în care păpușa poate fi animată prin talentul și îndemnarea păpușarului. Și, așa, Fetița descoperă o lume nouă, o lume veselă, plină de surprize: lumea păpușilor.

Regizorul Pál Antal ne propune un spectacol sincer, fără mari subtilități, în care acțiunea este descifrată cu claritate, iar umorul este direct. Uneori, liniile sînt voit îngroșate, scontînd efecte sigure, conturînd viguros caracterele. Muzica de scenă (propusă de regizor) ne redescoperă slagăre de mult uitate care, de sub praful așternut pe disc, redecșteaptă desuete nostalgii și destul ridicol. Scenografia este semnată de Jozsef Haller, care pune în decor pete de culoare groasă, tari, riscă stridența, dar se oprește la vreme, realizînd o notă de comic prin contururi curajoase și texturi violente.

Eroi-oameni au haz și farmec, cite-odată chiar și cite o picătură de lirism. Maria Szabó (Fetița) și László Nagy (Pompierul) realizează un cuplu remarcabil. Sándor Adorjan (Gulliver) mizează mai ales pe efecte comice verbale, verificate de o lungă experiență. Gyöngyvér Bartha (Balerina) și Jozsef Vilhelm (Clov-nul) se dovedesc prezente utile în economia spectacolului, în timp ce Viorel Friciu (Hapsinul) impune cu convingere o partitură fermă, cu altă mai interesantă cu cît este cîntată pe o singură coardă.

Cele două spectacole, prezentate recent în premieră la Teatrul de păpuși din Tîrgu Mureș, au un punct comun: ambele valorifică creația literară a unor păpușari de excelentă condiție profesională.

Mihai Crișan

CARNET I.A.T.C.

■ D-ALE CARNAVALULUI

de I. L. Caragiale

Cu *D-ale carnavalului* își face intrarea în această stagiune clasa conferențiar Sana-da Manu (asistent Cătălin Naum). Aceeași clasă mai păstrează în repertoriu *A treia țepă*, spectacol din anii trecuți (premiat la Festivalul național „Cîntarea României“), în care interpreții demonstau o subtilă artă a portretizării, reunind episoadele printr-o idee integratoare.

În noua reprezentație, interpreții spun cu intonație comică un text învățat pe dinafară, se mișcă și gesticulează așa cum au învățat în repetiții, dar, din toate acestea, abia într-un tîrziu se infiripă o lume, o atmosferă, o problemă.

Spectacolul începe cu un motto din schița „La Moși” — inventar de obiecte și sentimente puse pe tarabă la prețuri derizorii. Tot ce urmează, peripețiile de carnaval și dramele de trădare în amor, Catindatul și cariera lui de la percepție, distrusă, se desfășoară sub acest semn al derizoriului și al farsei groase. Personajele se miră tot timpul de ce li se întimplă, au o perplexitate candidă, pozează în victime, visează la un destin care să-i înalțe deasupra condiției lor actuale, la o viață în care vitriolul să fie vitriol englezesc și nu cerneală violentă, amorul — amor și nu jonică traducere. Sînt nemulțumiți și deci agresivi, agresivi, dar fricoși, fricoși și mitocani. Sarcina sce-

nică se dezvăluie cu pregnanță, în special în actul balului, cînd Crăcănel (Eli Măguleanu) se compătimentește cu abulică (disperare, Catindatul (Anton Flaviu) vrea să fie prieten cu toți și nimeni nu vrea să fie prieten cu el, Pampon (Mihai Vasilescu) își plimbă înverșunarea, Mița Baston și Didina Mazu (Ecaterina Nazarie-Birlădeanu și Victoria Cocias) gîfîie în viltorile patimii, în timp ce frizerul (Romeo Bărbosu), obiectul disputei, nu pare să justifice pasiunile stîrnite, puțintel cum e, la trup și la dorință. În acest act, relația scenică funcționează adevărat și cu haz. În alte scene, însă, adevărul este înlocuit uneori cu forfotă și zgomot, alteleori cu ticuri și poante, cite-odată cu o joacă vulgară de-a vulgaritatea. Chiar dacă această ultimă observație a fost determinată de cîteva gesturi cu o pondere neînsemnată, o facem totuși, cu credința că, de vreme ce școala de teatru n-a găsit încă rețeta vaccinului contra prostului-gust, ar fi de dorit ca măcar să nu cocheteze cu dușmanul.

Magdalena Boiangiu

■ TRANDAFIRUL ȘI COROANA

de J. B. Priestley

Așa cum ne anunță un caiet de sală, tipărit anume, sub îngrijirea Monicăi Săvulescu, interpreții acestui text scurt,

semnat de John Boynton Priestley, sînt studenții din anul IV actorie (clasa conferențiar Olga Tudorache, lector Adriana Popovici). Tinerii, aflați în pragul absolvirii, nu sînt tocmai niște necunoscuți. Au, adică, încă de pe băncile facultății, un început de biografie profesională. De pildă, Nucu Niculescu a interpretat rolul lui Studjak din *Anecdote provinciale* de Vampilov, la Teatrul „Bulandra”, și rolul lui Franz Joseph în filmul *Munți în flăcări*, regizat de Mircea Moldovan; Adriana Șchiopu, Angela Ioan și Rodica Negrea au jucat la Teatrul Mic în *Efectul razelor gamma asupra anemonelor* de P. Zindel. Ba, dacă tot este vorba de Rodica Negrea, ea pare să fie pînă acum o răsfățată a instituțiilor de artă bucureștene, avînd (în plus) și două colaborări în filme de televiziune, alte două în cinematografie, plus rolul Nellei din *Tyl Ulen-spiegel*, aflat în repertoriul curent al Teatrului „Tăndărică”.

O primă surpriză pe care ne-a oferit-o spectacolul studenților a fost, bineînțeles, reîntîlnirea cu dramaturgia lui J. B. Priestley, cunoscut la noi în țară în special prin piesele lui cu problematică subliniat socială (*Inspectorul de poliție* și *Scandaloasa legătură dintre domnul Kettle și doamna Moon*), și mai puțin prin textele dramaturgice reținute de istoria literară pentru insolitele formule scenice în care concepțiile de spațiu, timp și cauzalitate intră într-o relație neobișnuită, barierele dintre trecut și viitor fiind anulate, ca și în teatrul lui Thornton Wilder (v. *Timpul și familia Conway* sau *Am mai fost pe aici*). Așa-zisul „experiment în legătură cu timpul” al lui J. B. Priestley revine și în *Trandafirul și Coroana*. La circumsta „Trandafirul și Coroana”, cinci oameni parcurg o experiență unică, de retrăire a unui timp consumat neglijent, pentru a realiza — obligați fiind să-și analizeze fiecare gesturile și cuvintele rostite — măsura adevărată a vieții și a morții, respectiv a Trandafirului și a Coroanei, cum precizează, într-un simbolic cod lingvistic, nu știu care personaj. Construită cu o ingenioasă știință a artei dramaturgice (se simte în fiecare replică, în încrengătura scenelor, în cantitatea de fapte aparent ne semnificative cumulate anume în expozițiune, în declanșarea situației de criză pe care o creează intrarea Necunoscutului în local, mîna dibace a maestrului), această piesă într-un act pledează pentru simțul proprietății cuvintelor în fiecare clipă din viață, pentru a lua viața în serios și a o iubi așa cum este și cum poate să ni se releve ea, indiferent de vîrsta pe care o traversăm.

Abordînd *Trandafirul și Coroana*, studenții au dovedit încă o dată — se și

spune că la Studioul I.A.T.C. repertoriul trebuie să fie îndrăzneț — că pot fi curajoși; pentru că personajele acestui text sînt foarte dificile, fiecare participant la întîmplarea șocantă din scenă trebuie să se supună unui violent test de dezvăluire a caracterului, să-și recunoască vina de a fi disprețuit, fără să-și dea seama, viața și dăruirile ei, atitudine afixată, cu puțin timp în urmă, mai mult din ușurință decît din convingere. Inexistența barmanului, ca personaj în carne și oase, dar pe care soții Rendle, Edward Stone și Harry Tully, Bertha Reed și mai ales mătușa Peck, îl transformă într-o prezență pentru că îi adresează replici, închegînd și presupuse dialoguri cu el, sporește interesul conflictului, creează posibilitatea înviorării jocului scenic, dar, bineînțeles, încarcă răspunderile fiecărui actor.

Nucu Niculescu și Angela Ioan (primul în molipsitorul optimist Harry Tully, a doua în împovărata de griji și de ani mătușă Peck) au decupat cu o lipsă de stingăcie promițătoare două caractere pe care, poate, însuși Priestley le-ar fi recunoscut. Este de apreciat puterea de înțelegere și de dăruire cu care și-au construit rolurile acești interpreți care nu au (deocamdată) posibilitatea să apeleze la fondul rutinier al experienței profesionale.

Adriana Șchiopu, în ipostaza Berthei Reed, se mișcă în circumsta ca un obișnuit al casei; ea amuțește la fel de semnificativ pe cît de guralivă se anunța în primele scene. Rodica Negrea ne-a arătat că se străduiește să-și perfecționeze arta actoricească. Avantajul ei asupra colegilor de clasă, Ana Doru și Marian Lepădaru (care, în treacăt fie spus, s-au dovedit absolut neinteresanți ca interpreți), ține mai mult de un bun-simț al realității scenice (și al spiritului de echipă), simț care i-a dat posibilitatea, de data aceasta, să evite gesturile stridente.

Florian Călinescu n-a știut să-și speculeze rolul de așa-zis „agent al morții” care impune o primejdieoasă situație-limită; el a intrat și a ieșit din scenă cu un anonim pe care nu îl bănuim nici o clipă ca fiind premeditat.

Spectacolul merită a fi văzut. Și nu neapărat cu doza de îngăduință pe care cei trecuți prin multe o acordă de obicei nou-veniților.

Paul Tutungiu